

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ

X Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 19–20 листопада 2020 року)

Полтава
2021

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ:
ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ
ТА УПРАВЛІННЯ**

МАТЕРІАЛИ

**X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

(м. Полтава, 19–20 листопада 2020 року)

**Полтава
ПУЕТ
2021**

послуг з видачі посвідчень водія, щоб вони, врешті, надавалися через ЦНАПи. Профільні міністерства, керманічі органів місцевого самоврядування й активні небайдужі громадяни мають подбати, щоб усі вищеназвані проблеми усувалися, вживши для цього відповідних нормотворчих і організаційних дій.

Список використаних інформаційних джерел

1. Закон України «Про адміністративні послуги» від 6 вересня 2012 року. Документ 5203-VI, поточна редакція – Редакція від 14.10.2020, підстава – 703-IX.
2. Пальчук В. Особливості розвитку мережі центрів надання адміністративних послуг в Україні [Електронний ресурс] / В. Пальчук // Україна: події, факти, коментарі. – 2017. – № 9. – С. 36–45. – URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr9.pdf>. – Назва з екрана.
3. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко ; Асоціація міст України. – Київ : ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
4. Як належно виконати Закон «Про адміністративні послуги». Посібник для посадової особи / автор-упорядник В. Тимошук. – Київ : Москаленко О. М., 2014. – 140 с.

Ж. А. Кононенко, к. е. н., доцент
Полтавська державна аграрна академія

ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНИХ УМОВ РОЗВИТКУ ГРОМАД

Світовий процес глобалізації економіки дає нові закономірності та змінює міру відповідальності на місцевому рівні. Розвиток світової економіки дає посилення ролі громад для економічного розвитку локальних місцевих територій та країн. Зараз суспільство вже усвідомлює, що всебічний розвиток держави залежить від можливості та зацікавленості небайдужих територіальних громад займатися місцевим плануванням та розвитком.

Процеси децентралізації та реформ по самоврядуванню, а також практична реалізація властивостей всебічного місцевого самоврядування обумовлює взяття лідерами громад більшої відповідальності за процеси розвитку своїх територій. Діючі територіальні громади повинні перетворитись з об'єктів управління на суб'єкти господарювання та управління для самостійного забезпечення своєї спроможності. Тоді територіальні громади будуть нести відповідальність за планування свого розвитку, за економічне майбутнє та добробут, за економічний та соціальний розвиток. Отже, «місцевим владам» слід зрозуміти особливості сьогодення та розвитку, мати необхідні знання, інформацію, навички та володіти необхідним досвідом, для забезпечення більшої конкурентоспроможності та бізнес-привабливості своїх громад.

Сучасна економіко-політична ситуація стрімко змінюється. Технологічно-технічно-електронні винаходи, що в недавньому минулому здавались неймовірними сьогодні це буденна звичайна реальність, яка вже зовсім нікого не здивує. Досягнення науково-технічного прогресу стають доступні для кожного. Міжнародні принципи комунікації такі як зв'язок, інтернет та сучасні банківські розрахунки значно скорочують час та відстань. Тепер кожен має можливість самостійно знайти партнера для бізнесу, чи інвестора, чи кредитора та отримати різну інформацію, дізнатися про ситуацію на економічних ринках, укласти угоди-контракти з будь-ким у будь-якому місті світу. Глобальні виклики економіки та політики змінили ролі існуючих учасників ринку, перерозподіливши відповідальність держави, регіонів та громад за економічний розвиток на місцях. Забезпечення позитивного вектору місцевого розвитку постає дедалі більш науково-технологічним і складним. Зараз місце держави, що є головним гравцем в місцевій економіці, зменшилась. Таким чином суб'єктами міжнародних та регіональних економічних відносин найчастіше є окремі підприємства, регіони та місцеві територіальні громади. На даний час органи місцевої влади, що прагнуть збільшити добробут своїх громад, повинні чітко розуміти, що

задля досягнення різнобічного успіху їх зусилля треба щоб були більш продумані, стратегічні, планові, амбітні та інноваційні.

Для розв'язання економіко-соціальних проблем розвитку місцевих громад та суб'єктів господарювання необхідно залучити досвід закордонних партнерів. За останні роки у розвинутих країнах світу сталися суттєві зміни в житті територіальних громад, можемо виділити основні напрямки для місцевого розвитку:

1. Зміна рівня відповідальності влади по здійсненню планування розвитку місцевих територій. На містах територіальні громади взяли майже всю відповідальність на себе за місцеву ситуацію, за рівень порядку, якості праці та навчання, відпочинку та життя у своїй громаді.

2. Зміна підходів здійснення процесу управління місцевим економічним розвитком. Вся діяльність громад належить стратегії, яка створюється і впроваджується громадою.

3. Зміна суб'єкта управління. Міста через існуюче партнерство та муніципальне співробітництво самостійно почали розширювати коло свого впливу в регіоні, створюючи місцеві умови конкурентних явищ, втілюючи спільні проекти для збільшення конкурентоспроможності. Це, наприклад, можуть бути транспортні коридори, технологічно-індустріальні парки, кластери, тощо.

За таких умов місцева влада повинна глибоко розуміти особливості напряму та динаміки місцевого соціально-економічного розвитку, володіти необхідними кадрами та знаннями, володіти інформацією, навичками та необхідним досвідом, щоб створити більшу конкурентоспроможність для своїх громад у світі нових можливостей. Швидкість в прийнятті місцевих рішень не може сьогодні чекати рішень «зверху», зараз необхідно самостійно розв'язувати на місцях свої питання щодо місцевого розвитку, такі як створення нових робочих місць, такі як збільшення зайнятості населення, вливання інвестицій, збільшення доходів місцевих бюджетів, збільшення якості життя, розширення благоустрою та інфраструктури.

Звичайно, наявність ресурсів потребує глибших знань та ширшого розуміння глобальних процесів, так як міста конкуру-

ють з містами не тільки на національному рівні, а й на глобальному. Кожен має шанси вийти в лідери та позиціонувати себе по відношенню до інших існуючих громад та територій якщо забезпечить:

- появу інноваційних підприємств
- створення високої доданої вартості
- випуск товарів та послуг переважно експортного спрямування
- сучасні навички професійного менеджменту
- розширення та поліпшення інфраструктури
- інтеграцію у світову економіку, тощо.

Місцевий, територіальний економічний розвиток добре впливає на всю громаду включно з місцевою владою, місцевим бізнесом і громадянами. Місце бізнесу в розвитку громад можемо розглянути наступним чином:

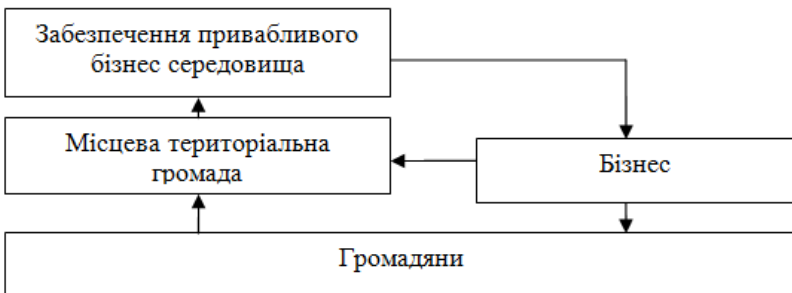

Рисунок 1 – Місце бізнесу в розвитку громад

Серед складових чинників створення позитивних умов впливу на вирішення проблем економіко-соціального напрямку особливу роль відіграють повнота залучення спільною діяльністю ефективними економічними відносинами територіальних громад з владою та територіальних громад з бізнесом. Потрібним постає виявлення усіх залежних між собою явищ та відносин, специфічних напрямків їх перетину, параметрів і показників результатів спільної діяльності. Втілення поступових економічних відносин спільної діяльності створює нерозривні, повторювані

ланцюги дій від їх початку до закінчення. Основні чинники видів відносин наведені у табл. 1, та в зазначеному кожному окремому випадку має бути необхідним урахування їх специфіки.

Таблиця 1 – Основні чинники розвитку соціально-економічного відносин громади

Відносини	
Економічні відносини	Соціальні відносини
перерозподілу прав власності	створення та утримання соціальних підприємств і організацій
економічного утримання суб'єктів місцевої влади	збалансування отриманих результатів діяльності і оплати праці
економічної дотації незахищених верств населення	підтримка-забезпечення соціальних програм планів, проектів
економічного підтримки охорони праці, здоров'я і культурної спадщини	культури та спорту
Інші відносини, що формуються заради соціально-економічного розвитку громади	

Держава впроваджує децентралізацією і надає «на міста» все більше і більше податкових повноважень. Це підвищує відповідальність та значимість місцевої влади перед існуючою громадою та усією країною в загалі. Сьогодні необхідно донести заходами масової інформації до кожної людини значимість переваг місцевого самоврядування, і тоді суспільство стане усвідомлювати, що стан економічного і соціального розвитку в країні прямо залежить від можливостей та зацікавленості громад залучатися до місцевого розвитку на своїй території.

Необхідна подальша децентралізація та очікувана адміністративно-територіальна реформа. Ці кроки автоматично вирішують низку проблем та зрушать з місця вирішення місцевих накопичених роками питань. Все це неминуче призведе до збільшення економічної могутності міст та їх ролі у розвитку регіонів та в цілому країні. Таким чином, містам уже сьогодні треба готуватися до своєї нової функції драйверів розвитку регіонів та місцевих громад. Понад 20 років міста практично були позбав-

лені важелів впливу на економіку, на власний розвиток місцевих своїх територій.

Зараз на часі реформи коли громадяни злучені до процесу серйозних змін та очікувань, відбуваються взагалі позитивні зрушення у податковому та бюджетному законодавстві. Місцеві бюджети стали наповнюватись значно краще та активніше. Завершення процесів по реформуванню самоврядування та децентралізації означатиме для територіальних громад нові можливості врядування та впливу на свої процеси розвитку. Отже, від того, якими будуть заходи та плани розвитку громад і, звичайно, як вони будуть виконуватися, залежатиме розмір бюджетів громад, та, якість життя громадян.

Список використаних інформаційних джерел

1. Бриль М. Успішна територіальна громада: будуємо разом [Електронний ресурс] / М. Бриль, О. Врублевський, О. Данчева. – Харків : Видавничий будинок Фактор, 2018. – 128 с. – URL: <https://despro.org.ua/library/publication/UspishnaTerytorialnaHromada2018.pdf>. – Назва з екрана.
2. Вакуленко В. Місцевий економічний розвиток [Електронний ресурс] / В. Вакуленко, Н. Гринчук, Г. Борщ. – Київ, 2018. – 103 с. – URL: http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/LED-Manual-for-trainers_June_2018.pdf. – Назва з екрана.
3. Васильченко Г. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Г. Васильченко, І. Єременко, І. Парасюк; Асоціація міст України. – Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с. – URL: <https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/1plangrweb.pdf>. – Назва з екрана.
4. Розробка стратегій розвитку міст в Україні: інструкція та огляд практик. Федерація канадських муніципалітетів [Електронний ресурс]: Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2019. – URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/530/PLEDDG_strategic_planning.pdf. – Назва з екрана.